

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 2

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil arte

februarie, 2023

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Nobilii, urmașii vechii aristocrații tribale getice erau acei *tarasbotes* sau *pileati*, din rândurile cărora se alegeau atât regele cât și sacerdoții - și în primul rând marele preot. Nobilii - șefii de triburi, de ginți, de mari familii - erau desigur și căpetenii militare și mari proprietari funciari. Fără îndoială că - rămânând aserviți regelui - beneficiau și de consistente privilegii; și este foarte probabil ca, după modelul sistemului roman, să fi avut și clienții lor - țărani pauperizați sau debitori care nu-și puteau plăti datoriile. [...] A doua categorie sau clasă socială principală o formau oamenii de rând, *comati* sau *capillati*; o clasă constituită din oameni liberi (cel puțin din punct de vedere legal) și având deci, anumite drepturi. Era masa producătorilor de bunuri materiale, constituită din țărani, lucrători agricoli și în mine, păstori, meșteșugari și negustori; era clasa care se afla într-o situație de dependență, de aservire față de nobilimea militară, muncind alături de sclavi pe pământurile și la curțile fruntașilor”.

(Ovidiu Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*, București, 1985, p. 792-793)

SURSA B: „Clasa politică (la geto-daci) a evoluat de la șefii de triburi la „funcționari privilegiați ai regelui, probabil că puterea lor economică rezidă în existența unor forme de însușire a muncii populației asupra cărora aveau autoritate”.

(Ioan Bogdan Cătănicu, *Dacii și romanii*, Cluj-Napoca, 2007, p.30)

Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Explică, în baza surselor, noțiunea de <i>geto-daci</i> . _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Determină, în baza surselor, structura socială a geto-dacilor. _____	0	0
		1	1
		2	2
3	Explică, în baza surselor și a cunoștințelor obținute anterior, statutul comatilor în societatea geto-dacă. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4	Compară opiniile expuse de autori privind proveniența și privilegiile aristocrației geto-dacice. Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5	Exprimă-ți argumentat opinia despre ocupațiile geto-dacilor și evoluția economică a statului dac. _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Eminescu se angajează în apărarea Basarabiei cu toată capacitatea intelectuală a geniului său și face din situația acestei provincii românești o problemă internațională. „Am răsfoit cărți - scrie el în 30 aprilie 1878 - ne-am folosit de munca altora, am adunat dovezi și am arătat că poporul român nu a renunțat la drepturile sale asupra Basarabiei și că prin urmare nici astăzi nu are dreptul de a renunța”. Eminescu lasă testament pentru generațiile care îi urmează. Basarabia intră, cu drama sa, asemenea Bucovinei, în mileniul următor.”

(Mihai Eminescu, *Basarabia - pământ românesc, samavolnic răpit*. Antologie, prefață și note de D. Vatamaniuc, București, 1997, p. 13)

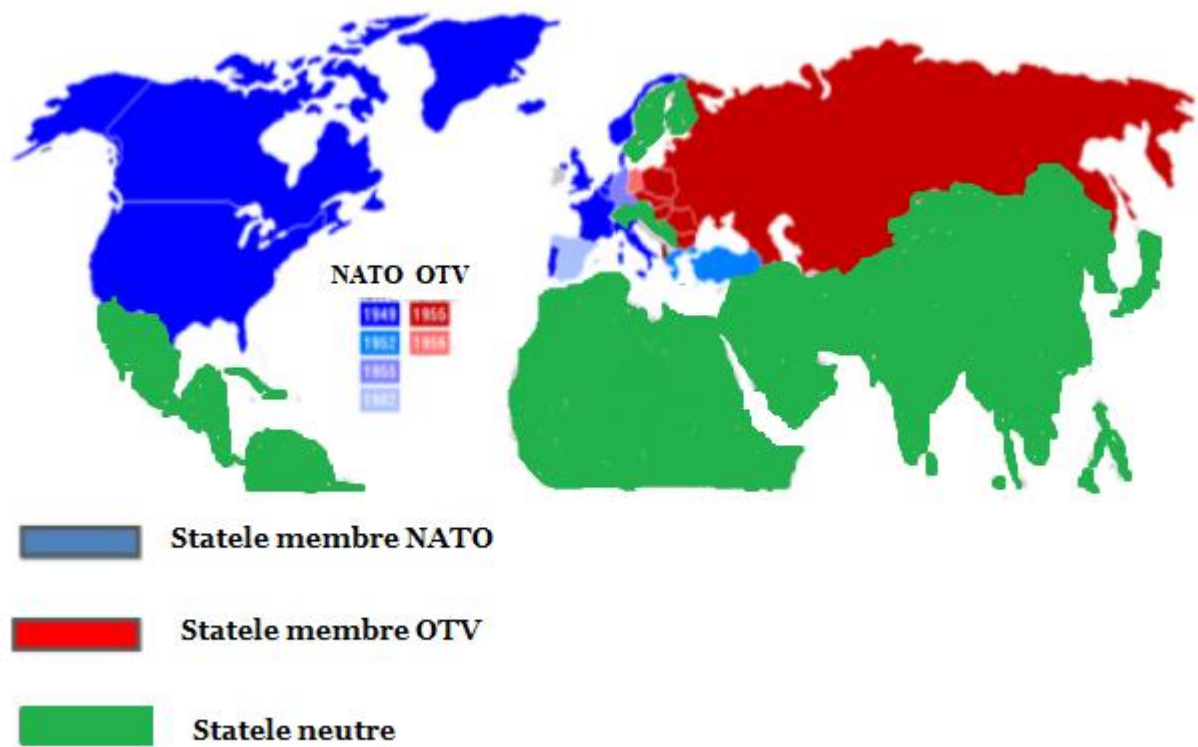
Nr.	Item	Punctaj	
		L	L
1	Identifică în sursă, când Mihai Eminescu invocă drepturile asupra Basarabiei.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Determină, în baza sursei, la ce nivel este situația problemei Basarabiei, acordat de către Mihai Eminescu.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Demonstrează drepturile istorice ale românilor asupra Basarabiei. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4	Describe, contextul istoric al internaționalizării problemei Basarabiei de către Mihai Eminescu. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
7	7		

5	Apreciază rolul lui Mihai Eminescu în istoria literaturii românești. Argumentează răspunsul.	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Statele participante la Războiul Rece

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 197 1294 300">Numește un proces istoric pentru care, harta propusă, servește ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 344 1294 349"/> <hr data-bbox="225 398 1294 403"/> <hr data-bbox="225 452 1294 456"/> <hr data-bbox="225 506 1294 510"/> <hr data-bbox="225 560 1294 564"/> <hr data-bbox="225 613 1294 618"/> <hr data-bbox="225 667 1294 672"/> <hr data-bbox="225 721 1294 725"/> <hr data-bbox="225 775 1294 779"/> <hr data-bbox="225 828 1294 833"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	<p data-bbox="225 824 1294 896">Determină consecințele imediate stabilirii „cortinei de fier” în Europa Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 936 1294 940"/> <hr data-bbox="225 990 1294 994"/> <hr data-bbox="225 1043 1294 1048"/> <hr data-bbox="225 1097 1294 1102"/> <hr data-bbox="225 1151 1294 1155"/> <hr data-bbox="225 1205 1294 1209"/> <hr data-bbox="225 1258 1294 1263"/> <hr data-bbox="225 1312 1294 1317"/> <hr data-bbox="225 1366 1294 1370"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1406 1294 1478">Demonstrează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, repercusiunile războiului rece pentru omenire.</p> <hr data-bbox="225 1518 1294 1523"/> <hr data-bbox="225 1572 1294 1576"/> <hr data-bbox="225 1626 1294 1630"/> <hr data-bbox="225 1680 1294 1684"/> <hr data-bbox="225 1733 1294 1738"/> <hr data-bbox="225 1787 1294 1792"/> <hr data-bbox="225 1841 1294 1845"/> <hr data-bbox="225 1895 1294 1899"/> <hr data-bbox="225 1948 1294 1953"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

Sursa A: „Principalele popoare maritime europene au cucerit și au populat noul tărâm: portughezii și spaniolii – America de Sud și America de Nord; francezii, englezii și olandezii – America de Nord. Ei făuresc acolo o nouă Europă cu aceleași caracteristici: Noua Spanie, Noua Franță, Noul Orleans, Noul Amsterdam etc. Aceste cuceriri glorioase se fac în dauna băștinașilor, prin masacre, prin ravagiile alcoolului și ale maladiilor aduse de europeni. Cuceritorii distrug mari civilizații (astecă, maya, inca) și îi obligă pe indieni să accepte obiceiurile europene, în primul rând, religia creștină. Rușinea colonizării europene se întregește prin aducerea în masă, pentru a exploata domeniile americane, a negrilor din Africa, reduși la sclavie: acesta este „comerțul de sclavi”, care va dura până la mijlocul secolului al XIX-lea.”

(Jacques Le Goff, *Europa explicată tinerilor*, Chișinău, 2008, p.48)

Sursa B: „În a doua jumătate a secolului al XV-lea, nu numai în Portugalia, dar și în alte țări vest-europene de pe țărmurile Oceanului Atlantic s-a manifestat tendința de a se descoperi un drum direct pe mare spre „Kitai” și „Indii — patria mirodeniilor” unde se credea că există și foarte mult aur. În acea vreme, în Europa occidentală feudalismul se afla în stadiul de descompunere, se dezvoltau marile orașe și se extindea comerțul atât între țările europene cât și cu un șir de țări din afara Europei. Banii deveniseră un mijloc universal de schimb și nevoia de bani crescuse considerabil. De aceea, în Europa a sporit mult cererea de aur, ceea ce a stimulat într-o măsură și mai mare tendința de a ajunge în „Indii”. Ideea că există un asemenea drum a luat naștere în Europa în epoca Renașterii, datorită răspândirii teoriilor antice cu privire la sfericitatea pământului, iar călătoriile pe distanțe lungi au devenit posibile în urma succeselor realizate în a doua jumătate a secolului al XV-lea, în domeniul construcției de corăbii și al navigației.”

(I.P. Maghidovici, *Istoria descoperirilor geografice*, București, 1959, p. 163)

Sursa C: „Puține au fost evenimentele care, în aceeași măsură ca descoperirile geografice, să fi zguduit și modificat structurile lumii, în toate ramurile vieții și activității umane, economică și politică, socială, juridică și științifică. Cu marile descoperiri geografice a început era expansiunii coloniale. Descoperirile geografice au modificat structura comerțului, au deplasat căile și centrele au imprimat un avânt deosebit dinamicii capitalului comercial și au conferit comerțului un caracter mondial. Ele au pus față în față două lumi, Europa și America, care s-au întrepătruns, s-au înrâurit reciproc. Aurul și argintul american au produs o adevărată evoluție a prețurilor, cu adânci consecințe. Descoperirile (...) au dus la consitutuirea a două imperii coloniale, înglobând uriașe spații maritime și terestre.”

(S. Goldenberg, S. Belu, *Epoca marilor descoperiri geografice*, București, 2002, p. 339)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:
Marile descoperiri geografice, modernizarea sau stagnarea civilizațiilor?

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene istorice;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit la evenimentele/ procesele descrise;	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducerea, cuprinsul, concluzia;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

